ספרים

18 סיפורי המהנדס

בין מהנדסי חברת החשמל ברידינג, תל־אביב, ישנו אחד המפקח משך 12 שעות ביום על בניין התחנה החדשה, אך איננו מסתפק בכך. בשובו לדירתו בת שלושת ה־חדרים אחר יום עבודתו הגדוש הוא עוסק בעיסוק נוסף משך שעתיים, שלוש. העיסוק: כתיבה. המהנדס המסיים, בממוצע, סיפור אחד לחודש על נושא צבאי או ארצישראלי הוא רב סרן ארקדי ספרות, גבה־קומה ורחב־גרם, חום־עין ושער, ממושקף ועדין־הליכות, לשעבר מהנדס דיביזית טנקים בצבא האדום.

פרי עטו הספרותי הראשון בעברית (המק־

מהנדס ארקדי ספרות
דו"ח נרגש...

צועי הקדים בשנתיים, הטנק — נשק ההת־קפה) הוא קובץ של 18 ספורים שעיקר נוש־איהם הקרבתם ואומץ לבם של חיילים ואז־רחים יהודיים בעמידת הגבורה של ברית־המועצות נגד הפולש הנאצי.

טיבם המיוחד של סיפורי ספרות בחייהם ובמותם הם צמידותם למציאות, דו"ח נרגש, אך עובדתי, על גבורה אישית. בולט הספי־רחל׳ה, הנערה היהודית הנמלטת מהעיירה שבכיבוש הגרמני. מטרתה: להחיש עזרה לבני עירה המוצאים להשמדה בעזרת טור טנקים מתקרב. היהודים ניצולים אך רחל׳ה נופלת מכדור צלף גרמני שעה שהיא מציצה מצריח טנק סוביטי לו היא מראה את מח־בואי הגרמנים.

אולם ספרות לא מסתפק בהישגיו, רב־תכניות לעתיד: כתיבה על נושאים ישרא־ליים, סיפורי נוער ומחזות, השלמת מחקרו החשוב על הטנקים. [בחייהם ובמותם (163 ע׳) — ס. ארקדי — עם עובד (800 פרוטה)].

עתיד על תנאי

בספר ה־12 בהוצאת אחיאסף ירושלים, בסידרה הדנה במלחמת מדינת ישראל ל־עצמאותה (הספר הראשון בסידרה: גנבים בלילה לארטור קסטלר) מוסר מי שהיה שג־רירה הראשון של ארצות־הברית לישראל (השגריר הנוכחי, מונט ב. דיויס, הוא השני) דו"ח על הנעשה מאחורי הקלעים, רקום חוו־יותיו האישיות של מי שאינו דיפלומט מק־צועי.

תוך חודשיים מיום הגיעו ארצה מזועזעים יחסי ארצות־הברית — ישראל ומקדונלד מרצח מתוך או"ם, פולקה ברנדוט („לא מוכשר ביותר ולא מחונן באדיבות רבה וב־תפישה מהירה"). תוך שלושה חודשים נוס־פים מגיע משבר היחסים לשיא נוסף: אול־טימטום, בשם הנשיא עצמו, מנוסח בלשון חריפה ותובענית ביותר דורשת נסיגתו ה־מידית של צה"ל מאדמת מצרים. משה שרת, חיוור מרוב התרגשות, אומר: „אני מבין את חומרתה של ההתראה!" מקדונלד אינו מסתפק בכך, יוצא לנסיעה לילית לטבריה, בה שוהה בי. ג׳י. התוצאה: „בשני בינואר לא נותרה רגל ישראלית על אדמת מצרים."

כאשר סיים מקדונלד את שרותו כעבור 31 חודש, בראשית 1951, היו מסקנותיו ברו־רות: הוא אינו מאמין בסכנת סיבוב שני, רואה את עתידה של ישראל מובטח בתנאי מסויים. התנאי: שלא תפרוץ מלחמת עולם שלישית.

אמריקאית או צרפתית? ספרו של מקדונלד גדוש הערכה לראשי השלטון היש־ראליים:

בי .ג׳י.: איש קטן קומה אך כביר ברוחו, המרחיב את ידיעותיו בכל שעת פנאי („אני ממעט בשינה, אני קורא בלילה!"). קוו ה־אופיני: פשטות. אינו מגלה עניין רב ב־שטחים תרבותיים או אומנותיים גרידא. ב־טרקלינו תמונה כל כך ענקית של עצמו עד שהיא נדמית לקריקטורה עויינת שלו. אין לו אוזן למוסיקה. אינו מוצא עניין בשיחה בטלה ובדברי רכילות אישיים.

חיים וייצמן: אדם בלתי שכיח. אחד האי־שים המענינים ביותר של התקופה, חסיד השיטה האמריקאית של הנשיא כשליט כביר, שעה שבי. ג׳י הוא חסיד השיטה הצרפתית המגבילה, את הנשיא לתפקיד ראשה הרשמי של המדינה. התכוכים החריפים במסגרת זו בין וייצמן לבי. ג׳י. בשנה הראשונה למדי־נה הלכו וקהו וכבר בפברואר 1950 החל וייצמן מוקיר את הישגיו של בי. ג׳י. בתור ראש ממשלה.

כל שאר המנהיגים הם, לדעת מקדונלד, מנהיגים טבעיים: גולדה מאירסון מזכירה לו את דבורה הנביאה, משה שרת הוא בעל תפיסה מהירה וחודרת במידה בלתי שכיחה, וולטר איתן מוח צלול והגיוני, גלוי לב. [שליחותי לישראל (269 ע׳) — ג׳יימס ג. מקדונלד — אחיאסף (1.800 ל"י)].

אנשים

מספר ישראלי

אלוף יגאל אלון זכה בשיא נוסף: הוא בעל מכונית הנוסעים היחידה בבריטניה הגדולה הנושאת מספר ישראלי. מקורה של מכונית האלוף־הסטודנט: מתנת צה"ל למי שהיה מפקד הפלמ"ח.

הבמאי **ליאופולד לינדברג** שהרבה לביים, כאורח הבימה, בישראל, שלח מתנה רבת־תועלת לנשואי שניים מחניכיו־חבריו **שושנה רביד ושרגא פרידמן** (העולם הזה 744). המתנה החוצלארצית: מכונית נוסעים בעלת ארבעה מושבים.

בהזמין מלך ערב, **אבן סעוד**, מכונית בארצות־הברית, לא היתה זאת מכונית פשו־טה. תמורת 7000 לירות רכש קרון־מסע ה־מכיל חדר שינה, רחצה וכס־המלכות. תוספת מיוחדת: מעלית להעלאת כורסת הנכים ה־מלכותית. מלבד זאת ירופד הקרון כבד־ה־משקל (חמשה טון) בבדים ירוקים, צבעו ה־חביב של המלך הזקן.

ברום מק־דניאל, המפקח על ההענקה האמריקאית לישראל (ראה במדינה) טרם מצא למשפחתו מגורי־קבע. למרות שלמעלה מ־מיליון לירות (חמשה אחוזים מהענקת 65 מיליון הדולר) עומדים לרשות מטהו להוצ־אות אישיות, לא הסכים לרכוש חווילה תל־אביבית בת שמונה חדרים. הסיבה: מחירה המופרז (50 אלף לירות).

עיריית ניו־יורק לא הסתפקה במסיבה ה־מפוארת שערכה הנהלת מלווה העצמאות לשחקן **אדי קנטור** אוסף הכספים ליום הולדתו ה־60, בה נוכחו 1700 איש שרכשו אגרות חוב במיליון לירות. התוספת העי־רונית: קריאת הרחוב ברובע היהודי של העיר, בו נולד השחקן, על שמו.

אמר הזמר **רישרד אינגר**, ערב צאתו למסע הופעות בארצות־הברית: „בדעתי ל־שוב לישראל במהרה... מוטב לאכול לחם יבש בבית (ישראל) מאשר תרנגולת צלוייה בחוץ." את לחמו היבש מתעתד הזמר להר־וויח בישראל, לאחר שובו אליה, מהכנסות מועדון לילה מפואר שיקים.

אחר שהמחסור בספרי לימוד הלך וגבר נמצא מושיע לשני פרופסורי האוניברסיטה העברית: **דוד בן־גוריון**. על סמך התער־בותו האישית נהג משרד האוצר כיוצא מן הכלל, הקציב מטבע זר לרכישת ספרי היס־טוריה ותימיה שהיו דרושים לפרופסורים.

סיסמה הגיונית

אסתר וילנסקה, ח"כית מק"י, נכשלה בנאום התגובה שלה לדברי **לוי אשכול** על ההתיישבות. היא קראה מן הנייר נאום שהוכן לויכוח על התקציב לפני שבועות מספר. ההוכחה: היא קטרגה נגד שר החק־לאות על מצב הפרדסנות, נושא בו טיפל בווי־כוח התקציבי, לא הזכירו כלל בויכוח ה־התישבותי.

ראש עיריית תל־אביב, **ישראל רוקח**, טבע סיסמה הגיונית כדי לעורר את אזרחי עירו לרכישת אגרות החוב של המלווה העי־רוני הציבורי הראשון (מיליון לירות להק־מת בנייני בתי־ספר). אמר ראש העיר במסי־בת עיתונאים: „כדאי לרכוש את האגרות האלה... עד שהעירייה תסלק את החוב, יש־ווה הכסף הישראלי הרבה יותר מאשר הוא שוה כיום!"

העיר ה**לורד הרברט סמואל**, מי ש־היה הנציב העליון הבריטי הראשון בארץ־ישראל, לעיתונאי אנגלי, שברכו על הופעתו הרעננה בגיל 82: „תודה... אך אני מרגיש בעשר שנים זקן יותר מאשר הרגשתי לפני עשרים שנה!"

התעשיינים המאוגדים בהתאחדות בעלי

שגריר ג׳יימס מקדונלד
...רקום חוויות

התעשייה החליטו לערוך נשף יום־הולדת לנשיאם, **אריה שנקר**, לא יכלו לוודא את גילו המדוייק. אחר שרוב התעשיינים הע־מידו את גילו על 80, מיעוטם על 70, הת־פשרו ביניהם, קבעו לחוג השנה את יובלו ה־75 (הגיל המשוער האמיתי: 78).

משה ליברמן, לשעבר נספח מסחרי ב־צירות הרפובליקה ההונגרית העממית בתל־אביב, שסרב לחזור למולדתו, התיישב ביש־ראל, פתח בעיסוק חדש: ייצור סירופ תירס.

אחר שהות של שנתיים בבוינוס־איירס ה־גיע ארצה **שמואל** (מוליק) **צור**, בן ציר ישראל בארגנטינה, מלווה אמו. גילה עיתון הערב מעריב: למרות תנאי הצנע הישראליים, הפיק הנער בן ה־14 תועלת רבה מביקורו בישראל: הוא הוסיף למשקלו 2 ק"ג.

לגנבים שחדרו למרתף צירותו של **ד"ר פאבלו מנגואל**, ציר ארגנטינה בישראל, לא האיר המזל פנים. שללם: שלוש מזוודות עור ריקות.

תשבץ 103

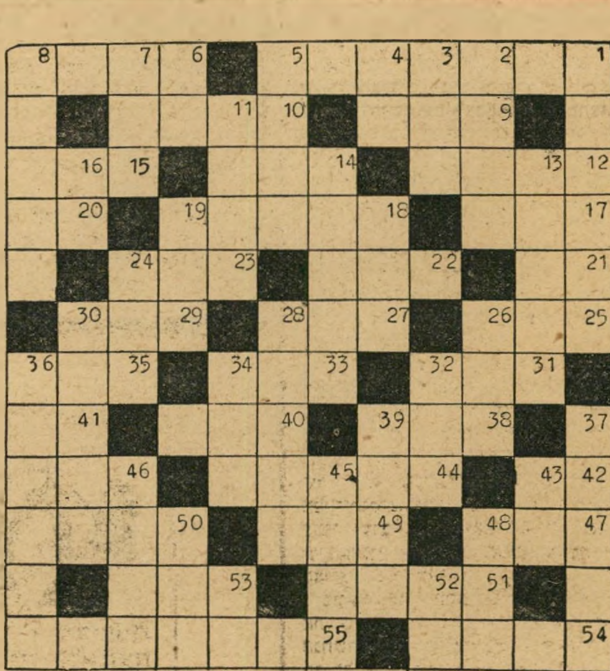

מאוזן: 1) שכונה ליד ירושלים; 6) שירה הירואית; 9) כלי נגינה; 10) מאכל הבהמה; 12) צייר ידוע; 14) קץ; 15) ארוס; 17) חן; 18) עמק ששמש זירת קרב בתקופת התנ"ך ובימי מלחמת השחרור; 20) אדמת הנגב; 21) להיכן; 22) כנוי לנוצרי; 23) כלי זין; 25) נחל אכזב; 27) עיר כהנים; 29) שאינו בן־תרבות; 31) מים במצב צבירה מוצק; 33) דור עשירי לאדם הרא־שון; 35) אך; 38) שמש; 40) אפס; 41) ו... זאב עם כבש; 42) חבר מערכת „העולם הזה" שנפטר זה לא כבר; 44) משפט המבטא רחשי לב של הכלל; 46) מלך הבשן; 47) הרג; 49) עיר קדושה לערבים; 50) מספר שנים כמספרה של הגדרה זו; 51) מזכיר ממשלת המנדט בארץ שנרצח זה לא כבר במאלאיה; 53) אם „בני־דודנו"; 54) רביה; 55) חור קטן.

מאונך: 1) מאיי הודו ההולנדית; 2) ממחברי המשנה; 3) ראשון למתים; 4) ללא יוצא מן הכלל; 5) רקוד; 6) יבשה מוקפת ים; 7) ציץ; 8) זמר כושי שבקר בארץ בזמן האחרון; 11) מרוחות השמים; 13) בית־מלון פרימיטיבי; 14) זרם חזק; 16) גבעה עשויה בידי אדם; 18) ממנהיגי מפא"י; 19) חגיגה; 24) מערכה; 26) סהר; 28) המדינה הששים באו"ם; 30) „מצ־ליף" מפא"י בכנסת; 32) שוד; 34) בעל־חי; 36) שחקן גדול של תיאטרון „אהל"; 37) יד קמוצה; 39) צירה החדש של ישראל לדרום־אפריקה; 43) שדרכו להתבדח בכל עת; 45) כלי חד; 46) עוף שצבעו שחור וקריאתו צרודה; 48) מנביאי תרי־עשר; 50) מגבורי „אותלו" לשכספיר; 52) בסולם הקולות; 53) תן.

פתרון תשבץ 102

מאוזן: 1) שקרן; 4) ער; 6) שרמן; 10) ריש; 11) אלון; 13) קרע; 14) צן; 15) בני ברק; 17) ול; 18) בונד; 20) דלעת; 23 ישראל; 25 ון; 27) מח; 29) טל; 30) חסידה; 32) משטרה; 35 גם; 36 מד; 37) נס; 38) סריקה; 41) גטון; 43) שריר; 45) שן; 46) סירקין; 49) קש; 51) לוע; 53) מקבת; 54) אוי; 55) מנין; 56) עב; 57) רכבת.

מאונך: 1) שרץ; 2) קיוב; 3) רש; 4) עלי; 5) רוב; 7) רק; 8) מרות; 9) נעל; 11) אנדרטה; 12) נרד; 15) בנש; 16) קלוס; 19) וי; 21) עני; 22) חממה; 24) אל; 26) מהדי; 28) חש; 30) חמי־שית; 31) דם; 33) טנא; 34) רסוס; 35) גר; 39) קרן; 40) הי; 41) גנון; 42) נים; 44) רקוב; 45) שלם; 47) רקע; 48) קבב; 50) שית; 52) עי; 54) אך.

פתרון צלבץ האישים

1) גרטה גרבו; 2) דוכס אדינבורג; 3) מרלן דיטריך ובתה; 4) המלך פארוק; 5) ולאדימיר לנין; 6) פבלו פיקסו; 7) ג׳ו לואיס; 8) המרשל פטן; 9) אורסון וולס; 10) ויינסטון צ׳רצ׳יל.